

Les últimes lletres

Un passeig per la Mediterrània renaixentista

Maria Àngels ANGLADA,
L'agent del rei,
Edicions Destino,
Barcelona 1991.

De prosa impecable i ben documentada podem qualificar la darrera novel·la, breu, de Maria Àngels Anglada, l'autora vigatana d'origen i figuerenca d'adopció.

No és la primera vegada que Maria Àngels Anglada situa l'acció d'una novel·la en el passat. A *Les Closes* (1979), per exemple, l'argument es desenvolupa a la Catalunya del segle XIX, en canvi a *Sandàlies d'escuma* (1985) es recrea la cultura hel·lenística. Ara, amb la seva darrera obra, Anglada torna a reviure èpoques passades, però inèdites, fins avui, en la seva producció. El protagonista de la novel·la, l'agent del rei, és el poeta i traductor català Andreu Febrer, i l'època recreada és la històrica *cort del rei Alfons el Magnànim*. Així l'autora inicia un passeig per les possessions de la corona catalano-aragonesa del segle XV i s'endinsa en la vida quotidiana de Vic, escenari de la infantesa de Febrer, de Sardenya, de Salònica, de Nàpols, de Barcelona, i també de Mistràs i de Venècia, de ciutats de la Mediterrània en definitiva.

La novel·la és dedicada als vigatans. No és en va que Anglada

recupera un personatge real del seu Vic natal i en fa un heroi literari. A cavall entre la realitat i la ficció, va desgranant dades i trets característics de la personalitat d'Andreu Febrer. Intenta, sobre una base històrica, recrear la vida i el recorregut d'aquest home, glossar un fill il·lustre de Vic i enaltir les gestes dels catalans en un moment especialment brillant de la nostra història i de la nostra cultura.

Però, al mateix temps que desenvolupa l'acció de la novel·la, Anglada ens explica el seu propi recorregut, també fictici i real alhora, a través d'arxius i biblioteques per tal d'aconseguir notícies i documents amb els quals poder confegir la (pseudo) biografia d'Andreu Febrer. Els capítols primers de la novel·la són especialment significatius en aquest sentit. L'autora descriu apassionadament les pistes que ha seguit per tal de dur a terme la seva investigació sobre el personatge, com si es tractés de la introducció a l'edició d'una obra d'un autor determinat, en aquest cas Andreu Febrer, però tot seguit, en comptes de trobar-nos amb el text de l'obra, les planes que segueixen són la versió novel·lada de la vida del personatge en qüestió, sempre Andreu Febrer. Així, la novel·la participa de la doble naturalesa de novel·la i d'estudi biogràfic. Al final, en unes breus notes, l'autora ens dona la clau de volta de tot el muntatge, amb la seva honestedat habitual.

Penso ara en dues obres magnífiques d'Anglada, *El mirall de Narcís* i *Paisatge amb poetes*, dues obres que no es poden incloure dins del gènere novel·lístic, sinó dins de l'assaig literari, de la investigació i la reflexió sobre els textos, plenes però del lirisme que caracteritza l'obra de Maria Àngels Anglada i de la pulcritud de la seva prosa. *L'agent del rei* no s'allunya tant com podríem pensar, o com podria semblar a primera vista, de les dues obres suara esmentades. La barreja de gèneres en la producció literària de Maria Àngels Anglada és un factor determinant i diferencial respecte de la majoria d'autors catalans actuals, i al mateix temps li confereix una veu pròpia, unívoca i inusual en la nostra literatura. Admiradora i ella mateixa estudiosa dels clàssics llatins i grecs, Anglada nodreix la seva obra bàsicament d'aquells textos, llocs i èpoques que l'han fascinada i la fascinen: ara s'hi afegeix l'època del Renaixement, però els llocs són els de sempre.

La literatura de Maria Àngels Anglada, bastida sobre la literatura, ens ofereix ara una mostra de novel·la d'acció, però continguda; històrica, però de ficció; amb personatges reals, però literaturitzats; amb enginy ens prepara un parany culte, però de fàcil lectura; i amb una punta de sornegueria ens fa l'ullet des del seu univers mediterrani, històric i mític.

Mariàngela Vilallonga